

Postanowienie z dnia 4 sierpnia 2006 r.

III SW 16/06

Poza rachunkami bankowymi partia polityczna może gromadzić wyłącznie środki pieniężne pochodzące ze składek członkowskich w granicach limitu określonego w art. 26a ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 ze zm.). Przekroczenie tego limitu powoduje odrzucenie sprawozdania finansowego partii.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk, Katarzyna Gonera, Beata Gudowska, Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Maria Tyszel, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 4 sierpnia 2006 r. sprawy ze skargi Partii Politycznej Ruch Odrodzenia Gospodarczego im. Edwarda Gierka na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 3 lipca 2006 r. w przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego

o d d a ł skargę.

U z a s a d n i e

Uchwałą z dnia 3 lipca 2006 r. Państwowa Komisja Wyborcza odrzuciła sprawozdanie Ruchu Odrodzenia Gospodarczego im. Edwarda Gierka o źródłach pozyskania środków finansowych w 2005 r., z powodu naruszenia art. 24 ust. 8 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 ze zm.).

Wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 24 ust. 8 ustawy, zgodnie z którym: partia polityczna może gromadzić środki finansowe jedynie na rachunkach bankowych, z zastrzeżeniem art. 26a, zezwalającego na pozostawienie w kasie środków pochodzących ze składek członkowskich wpłacanych w wysokości nieprzekraczającej od jednego członka w jednym roku minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. kwoty 849,00 zł., po otrzymaniu do kasy partii wpłaty Pawła B. w wysokości 2.050,00

zł środki te zgromadzone zostały w kasie, mimo iż nadwyżka wpłaconej składki w wysokości 1.201,00 zł powinna zostać przekazana na rachunek bankowy partii lub zwrócona wpłacającemu. Jak wskazała PKW, gromadzenie środków finansowych poza rachunkiem bankowym z naruszeniem art. 24 ust. 8 ustawy stanowi przesłankę odrzucenia sprawozdania finansowego partii na podstawie art. 38a ust. 2 pkt 3 ustawy o partiach politycznych

W skardze wniesionej przez Ruchu Odrodzenia Gospodarczego im. Edwarda Gierka, wskazano, iż z chwilą rejestracji w dniu 14 marca 2005 r., zwrócono się do Prezydenta Warszawy, a następnie do Burmistrza Dzielnicy Śródmieście o przydzielenie lokalu na cele statutowe co było warunkiem uzyskania stosownych dokumentów; NIP, REGON, a także założenia konta bankowego. W dniu 4 listopada 2005 r. Ruch Odrodzenia Gospodarczego im. Edwarda Gierka zawarł umowę najmu, wpłacając kaucję w wysokości 3.240,96 zł, na którą złożyli się członkowie Zarządu; Paweł B. - 2000 zł, Edmund K. - 250 zł, Mieczysław K. - 500 zł, Wacław T. - 500 zł. Dokonana wpłata ma charakter kaucji zwrotnej, którą Zarząd Nieruchomości jest zobowiązany zwrócić, gdy umowa zostanie rozwiązana. Po uzyskaniu prawa do lokalu i załatwieniu niezbędnych formalności, założono 26 lutego 2006 r. konto bankowe. Z tą chwilą składki członkowskie i wpłaty dobrowolne, poprzednio wpłacane do kasy partii, regularnie wpłacano na konto bankowe. Komitet wniósł o uznanie sprawozdania finansowego za zgodne z prawem oraz oddalenie roszczenia finansowego Państwowej Komisji Wyborczej.

W odpowiedzi na skargę Państwowa Komisja Wyborcza podtrzymała stanowisko zajęte w zaskarżonej uchwale. PKW wyjaśniła, że przyczyną odrzucenia sprawozdania finansowego Ruchu Odrodzenia Gospodarczego im. Edwarda Gierka było naruszenie art. 24 ust. 8 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych. Z informacji zawartych w sprawozdaniu wynika, że partia przyjęła do kasy środki w wysokości 4.400,00 zł wpłacone z tytułu składek członkowskich. W wykazie załączonym do sprawozdania wśród wpłat do kasy partii znajduje się wpłata od Pawła B. w wysokości 2.050,00 zł. Środki te zgromadzone zostały w kasie partii z naruszeniem art. 24 ust. 8 ustawy, zgodnie z którym partia polityczna może gromadzić środki finansowe jedynie na rachunkach bankowych, z zastrzeżeniem art. 26a, zezwalającym na pozostawienie w kasie środków pochodzących ze składek członkowskich wpłacanych w wysokości nieprzekraczającej od jednego członka w jednym roku minimalnego wynagrodzenia za pracę, które w 2005 r. wynosiło 849,00 zł, zgodnie z § 1 rozporzą-

dzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2005 r. (Dz.U. Nr 201, poz. 2062). W związku z powyższym nadwyżka wpłaconej składki w wysokości 1.201,00 zł powinna zostać przekazana na rachunek bankowy partii lub zwrócona wpłacającemu. Fakt pozyskania niniejszej wpłaty i pozostawienia nadwyżki poza obrotem bankowym jest bezsporny. Zdaniem PKW w świetle przedstawionych bezwzględnie obowiązujących regulacji prawnych, pozostaje bez znaczenia (dla kwalifikacji dokonanego naruszenia) cel na jaki dokonano wpłaty (kaucja na najem lokalu) oraz osoba wpłacającego, gdyż przedmiotem oceny jest prawidłowość źródeł i form pozyskiwania środków.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest nieuzasadniona. Argumenty zaprezentowane w niej nie są argumentami natury prawnej. Ograniczają się one w zasadzie do zminimalizowania stopnia naruszenia przepisów prawa jak również przedstawienia swoich racji. Zgodnie z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych (w brzmieniu mającym zastosowanie w sprawie) Państwowa Komisja Wyborcza w terminie 4 miesięcy od dnia złożenia sprawozdania: 1) przyjmuje sprawozdanie bez zastrzeżeń, 2) przyjmuje sprawozdanie ze wskazaniem uchybień, 3) odrzuca sprawozdanie. Odrzucenie sprawozdania następuje w przypadku: 1) prowadzenia przez partię polityczną działalności gospodarczej, 2) pozyskiwania środków finansowych ze zbiorów publicznych, 3) gromadzenia środków finansowych poza rachunkiem bankowym z naruszeniem przepisów art. 24 ust. 8 ustawy, 4) przyjmowania środków finansowych od osób fizycznych, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy, lub pozyskiwania środków z innych źródeł niedozwolonych, 5) gromadzenia lub dokonywania wydatków na kampanie wyborcze z pominięciem Funduszu Wyborczego, 6) gromadzenia środków finansowych Funduszu Wyborczego poza oddzielnym rachunkiem bankowym z naruszeniem przepisu art. 36 ust. 3 ustawy. Przypadki odrzucenia sprawozdania finansowego są więc wyraźnie określone i w związku z tym art. 38a ust. 2 ustawy o partiach politycznych musi być interpretowany ściśle, a w każdym razie nie jest dopuszczalna jego rozszerzająca wykładnia. Przepis art. 24 ust. 8 ustawy o partiach politycznych pozwala partii politycznej gromadzić środki finansowe jedynie na rachunkach bankowych, z zastrzeżeniem art. 26a, zezwalającego na pozostawienie w kasie środków pochodzących ze składek członkowskich wpłacanych w wysokości nieprzekraczającej od jed-

nego członka w jednym roku minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. kwoty 849,00 zł., zgodnie z § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2005 r. Trafnie twierdzi Państwowa Komisja Wyborcza iż limit ten został przekroczony w rozpatrywanej sprawie o 1.201,00 zł (wpłata Pawła B. w wysokości 2.050,00 zł) co nie zostało w skardze skutecznie zakwestionowane. Należy także wskazać, iż przepis art. 38a ustawy o partiach politycznych nie uzależnia obowiązku odrzucenia sprawozdania od wysokości sumy przekroczenia, tak więc każde przekroczenie dozwolonego limitu powoduje naruszenie przepisu i pociąga za sobą odrzucenie sprawozdania. Dodatkowo należy zauważyć, iż wpłata Pawła B. została wskazana (podobnie jak pozostałe wpłacone do kasy partii środki przedstawione w sprawozdaniu Ruchu Odrodzenia Gospodarczego im. Edwarda Gierka) w pozycji II pkt 1 sprawozdania jako składka członkowska w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę. Nawet gdyby przyjąć (czego nie podniesiono w skardze), iż wpłata Pawła B. nie była składką członkowską, tylko wpłatą na kaucję, to zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2003 r., III SW 147/03 (OSNP 2004 nr 10, poz. 179) - wpłaty pieniężne niemające charakteru statutowych składek członkowskich mogą być gromadzone wyłącznie na rachunku bankowym partii politycznej.

Warto w tym miejscu powołać aktualny, choć dotyczący innego stanu prawnego, pogląd Sądu Najwyższego zawarty w postanowieniu z dnia 22 maja 2001 r., III SW 12/01 (niepublikowane), w myśl którego brak winy w złamaniu prawa lub znokimowanie stopień jego naruszenia nie mają znaczenia dla przesłanek odrzucenia sprawozdania wyborczego na podstawie art. 87h ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 516 k.p.c. w związku z art. 34b ust. 2 i 3 i art. 38b ustawy o partiach politycznych.

=====